

הלילה הזה כולו שירה

II

This Night it is all about Poetry:

Poems around the Seder Table

Every Morning / Arye Sivan

Every morning a person gets up
On the shore of tomorrow's sea
And asks himself: to cross
Or not to cross

מדי בקר / אריה סיוון
מדי בקר אדם מתעורר
על שפתו של ים המחר
ושואל את עצמו: להצות
או לא להצות

- **How I Missed the Exodus** Raquel Chalfi
- **Saving the Goat Kid** Anda Amir Pinkerfeld
- **She Who Stood** Talya Glazer
- **How to start** Ely Eliyahu
- **Those are the Plagues** Mois (Moshe) Benarroch
- **Chad Gadya** Chava Alberstein

How I Missed the Exodus Rachel Chalfi 2018

When midnight arrived I knew I was forty minutes late
For the Exodus, I was just about done packing the red suitcase
When I remembered I did not pack the hats for the family
And we were expecting a walk in the scorching desert sun
For forty years. So I dragged the ladder from the yard to the shed (storeroom) –
There, among the summer clothes, were all the hats tightly packed. And until
I managed to untie the threads around the packages of garments
And until I swallowed a few sips (gulps) of water to strengthen
my soul, weary of the exhausting preparations for departure
And until I sat down for a bit in the corner of the shed –
I bit into an apple and fell asleep.
And when I woke up panicking - How could I fall asleep
For an apple? How could I be beguiled by the snake?
How come I am still so gullible, not getting
The greatness of the hour, the sign that was given, the destiny of the people.
How come I did not yet get what a people is, what is destiny, what does it mean to turn (reverse?) fate –
And until I emerged from the hut and arrived running and limping while dragging along
The red suitcase and everything in it
Including the waterskin and the hats for the whole family
And until I reached
The shores of the Sea of Reeds –
All my family members, the whole people, all the neighborhood families
Who came out of the baked sand huts – all of them including that bitch,
You know, the one who made me lose the taste
For lengthy wonderings with the likes of her –
Until I reached the sea shore –
They were all far far away
Like pinheads in the deep valley, in the dry land
that gaped, gaped among huge waves, and when the waters returned with Pharaoh's chariots and his
horses and horsemen and the whole whirlwind of the Egyptian army
I could not jump into the water, since I don't know how to swim
And I am still carrying a post trauma from that time when I drowned in the Nile-
And was rescued by a she crocodile – I knew I had no chance
No chance that I will manage to catch up with my people,
There, on the other shore of the sea
There was no chance I will make it – a tired solitary woman
Downtrodden with a red suitcase
There was no chance I could gulp down the hugeness of the dry land
That meanwhile had turned into a giant Tsunami wave. No chance whatsoever.
I could not raise my voice and yell: "wait for me –just a minute"!
My voice filled my head echoing echoing
Bouncing against its walls, it would not be heard anyway. I stayed where I stood
My mouth wide open, I was frozen as a salt column freezing a shout from
Hundreds, hundreds hundreds of years ago,
This is how I missed the great Exodus towards redemption
I did not cross the sea nor the dry land
I did not even get wet by water

This is how I never left Egypt.

איך פיספסתי את יציאת מצרים

רחל חלפי – 17.3.2018

כשהגיעה מתחזית הלילה הבנתי שאסרתי בארבעים דקות את יציאת מצרים. בדיוק עמיתי לסים לארוז את המזנדה האדמה אכל אז נזכרתי שלא ארזתי את הכובעים למשפחה ונהרי צפויה לנו הליכה בשמש המדבר הקופחת במשך ארבעים שנה. אז גררתי את הסלם מן הקצר אל המחסן— ושם, בין בגדי-הקיץ, היו כל הכובעים ארוזים חזק. ועד שהצלחתי להמיר את החוטים סביב חבילות הבגדים ועד שגמעתי כמה לגימות של מים כדי לחזק את נפשי היגעה מן ההכנות המפרכות ליציאה ועד שהתישבתי לרגע בפנת המחסן— נגסתי בתפוח ונרדמתי.

ועד שהתעוררתי לפתע בכהקה — איך זה שגנרדמתי בשל תפוח? איך זה שהשיאני הנחש? איך זה שאני עדין פתיה, לא מבינה את גדל השעה, את האות שגתו, את גורל העם איך זה שעוד לא הבנתי מה זה עם, מה זה גורל, מה זה להפך גורל— ועד שהגחתי מן הבקתה והגעתי בריצה מקרטעת גוררת אתי את המזנדה האדמה וכל אשר בה כולל נאד מים וכל הכובעים לכל המשפחה ועד שהגעתי אל שפת ים-סוף—

כל בני המשפחה, כל העם, כל העדה, כל משפחות השכונה שיצאו מבקתות החול האפוי — כלם, כולל הקלפטה הזאת, נו, זאתי שהוציאה לי את התאבון לנדודים ממשכים עם אחת כמוה— עד שהגעתי אל שפת הים—

כלם כבר נראו הרחק הרחק בראשי-סכה בעמק העמק, בתרבה שנסערה נסערה בינות לגלי-הענן ומששבו המים ובתוכם רכב פרעה ופרשיו וסוסיו וכל מערבלת צבא מצרים— כבר לא יכלתי לקפץ למים כי אינני יודעת לשחות ועוד סחבת פוסט-טראומה מהפעם ההיא שטבעתי ביאור ונצלתי על-ידי תנינה — ידעתי שאין לי סכוי אין סכוי שאצליח להדביק את עמי שם, בגדה האחרת של הים.

לא היה סכוי שאצליח — אשה ענפה בודדה קשת-יום עם מזנדה—

לא היה סכוי שאצליח לגמע את ענקות-ההרבה שבינתיים הפכה נחשול-צונמי ענק לא היה לא יכלתי להרים את קולי ולצעק: "ספו לי רגע!" קולי מלא את ראשי הדדה הדדה נחבט בין כתליו ממילא לא היה נשמע. נותרתי על עמדי פי קרוע לרנחה הייתי קפואה כנציב-מלח מקפאי נעקה ממרחק ממרחק מאות מאות מאות שנה.

ככה פספסתי את היציאה הגדולה את הגאולה. לא עברתי בים ולא בתרבה. אפלו לא נרטבתי במים. ככה לא יצאתי ממצרים.

Saving the Goat Kid

Anda Amir Pinkerfeld

You know what I shall do
This Seder night?
I will hide the Haggada kid
The cat will not know at all
where it is, and will not eat it;
It will come and say: the kid is not here!

The dog will not avenge it
Not the stick nor the burning fire
Not water nor even a goring ox.

For I will take the kid
I will hide it well
And no harm will ever happen again.

להציל את הגדי אנדה עמיר פינקרפלד

הַתְּדַעוּ מָה אֶעֱשֶׂה
בְּלֵיל-שֵׁל-סֵדֶר זֶה?
אֶסְתִּיר הַגְּדִי שֶׁל הַהֲגָדָה;
וְהַחֹתוּל כִּלְלֵל לֹא יֵדַע
הֵיכֵן הַגְּדִי וְלֹא יֵאכְלֵנוּ:
יָבוֹא, יֹאמֵר: הַגְּדִי אֵינָנוּ!

וְלֹא יִקָּם אוֹתוֹ הַכֶּלֶב,
וְלֹא מִקֵּל, לֹא אֵשׁ אוֹכֵלֶת,
לֹא מַיִם, וְלֹא שׁוֹר נֹגֵחַ.

כִּי אֶת הַגְּדִי אֲנִי אֶקַּח,
אֶסְתִּיר אוֹתוֹ בְּתוֹךְ מַחְבֹּא,
וְכָל רָעָה לֹא עוֹד תִּבּוֹא.

וְהִיא שְׁעֵמֶדָה / טְלִיָּה גִלְזֵר

וְהִיא שְׁעֵמֶדָה וְנִקְמָה וְשִׁטְפָה וְצַחְצָחָה וְהִכְשִׁירָה וְהִגְעִילָה וְלִפְנֵי
וְנִקְמָה בְּעוֹרָה בְּסוּדָה קְאוּסְטִית
וְהִרְסָה בְּגִדֶיהָ עִם אֶקוּוֹנוֹמִיקָה
וּבְשָׁלָה וְצִלְתָּה וְאֶפְתָּה
וְהִכִּינָה שֵׁשׁ צִלְחוֹת סֶדֶר
וְעָרְכָה שְׁלֶחַן לְשְׁלוּשִׁים אִישׁ
וְכִבְסָה וְגִהְצָה בְּגָדֵי חַג.
וְהִיא שְׁעֵמֶדָה
וְהִגִּישָׁה
וּפְנָתָה אֶת הַסְּעוּדָה
וְהִיא שְׁעֵמֶדָה בְּ"שִׁפְךָ חֶמְתְּךָ" לֹא הִסְפִּיקָה לְשִׁיר "הַלֵּל" וְ"סֵד גְּדִיא"
הַנִּיחָה לְרַגַע אֶת הָרֹאשׁ
וְנִרְדְּמָה...

וּבַחֲלוּמָה נִגְלָתָה אֵלֶיהָ מְרִים הַנְּבִיאָה

**שְׁבֹאָה לְלִגּוּם מְכוּסָה וְאִמְרָה לָהּ - בְּתִי, טֶרֶם הִגִּיעָה זְמַן חִירוֹתְךָ?! בִּידֵיךָ הַזְּבֹר!
הֲרִי אֶת מְנַהֲלַת הַבַּיִת, וּמְנַהֲלַת טוֹבָה לֹא עוֹשֶׂה הַכֹּל בְּעֵצְמָה - הִיא מְאַצִּילָה סְמֻכוֹיֹת:
חֲלָקִי מְטֹלוֹת לְבִנֵי בֵיתְךָ, כֹּל אֶחָד לְפִי גִילוֹ וַיְכוּלְתוּ, כֵּן, זֶה כּוֹלֵל גַּם אֶת בְּעֶלְךָ...
הֵי מוֹכֵנָה לְכֶךָ שְׁלֹא הַכֹּל יֵיצֵא מוֹשֶׁלֶם - זֶה חֲלֵק מֵהַחִירוֹת שֶׁלְךָ!
הַפְּעִילִי גַם אֶת הָאוֹרְחִים כִּךְ שְׁתוּכְלִי לְקִיִּים אֶת "כּוֹלְנוּ מְסוּבִים".
אִם תִּשְׁכִּילִי לְנַהֵל כִּךְ אֶת בֵּיתְךָ יִהְיֶה פֶסַח גַּם זְמַן חִירוֹתְךָ,
וְאוּלֵי, בְּפֶסַח הַבָּא - תִּישָׂאֲרִי עֲרָה עַד "חֵד גְּדִיא".**

She Who Stood, Talya Glazer

She who stood and cleaned and washed and shined and kashered
And immersed in boiling water and held it to the fire
And got deeply burnt with caustic soda
And ruined her clothes with bleach
And cooked and broiled and baked
And prepared six Seder plates
And set a table for thirty guests
And laundered and ironed clothes for the holiday.

She who stood

And served

And cleared the meal

She who stood at “Pour out Your wrath” did not get to sing “Hallel” and
“Chad Gadya”

She laid down her head for a moment

And fell asleep.

And Miriam the prophetess came to her in her dream

She came to have a sip of her cup and said to her:

Daughter! Has the time of your freedom not come yet?

It is in your hands

***You are the manager of the home and a good manager does not do everything
herself. She delegates:***

***Delegate tasks to your family, each according to their age and ability, yes that
includes your husband...***

***Accept the fact that not all will be perfect – that is part of your freedom! You can
assign tasks to your guests as well, so you too can say “we all recline”.***

***If you learn to run your home like this – Pesach will be your time of Freedom
and maybe, next year you will stay awake till “Chad Gadya”***

:

מָה לְהִתְחִיל / אֵלֵי אֵלִיהוּ

אולי אני צריך להתחיל לנקות את חיי,
להתחיל, אבל במה להתחיל?
אולי אסלק פחד דק
שהצטבר עם השנים
וקורים של אשמה
שנטווי בדממה בלילות.
או אגלגל תחלה את הבדידות
שפסטה אצלי מקיר לקיר
ואנקה תחתיה,
כדי שתשוב ותבריק רצפת נפשי
כאלו לא דרכו עליה
מעולם.
ואולי אדקה זאת לפעם אחרת. אחר הפל,
עדין אפשר להלך פה, וגם החלונות,
יש לומר, עדין רואים דרכם
את העולם. וחויץ מזה,
השיר הזה.
ותוכו הרצוף אהבה.

How to start Ely Eliyahu

Maybe I should start cleaning up my life.

Start, but with what?

Maybe I'll chuck out a thin fear

that has accrued over the years

and cobwebs of guilt

spun silently at night.

or maybe I'll roll up the loneliness that lay

inside from wall to wall and clean beneath it

so the floor of my soul will shine again as though

it had never been

trod upon.

Or maybe postpone it to another day. After all

it's still possible to walk here and through the windows, it must be

said, there's still a view

of the world. And moreover, this

poem:

The inside thereof inlaid with love.

From English: Vivian Eden

אלו המכות / מואיז בן הראש

וְהִתָּה
מַכַּת לֵדָה
מַכַּת הוֹרִים
מַכַּת מוֹרִים
וּמַכַּת דּוֹדִים
מַכַּת מְשֻׁפָּקָה
מַכַּת עֲרָבִים
מַכַּת עֲלִיָּה
מַכַּת צִיּוֹנוֹת
מַכַּת יְהוּדִים
מַכַּת חֹרֵר אוֹנִים
וְעַל כָּל מַכָּה שְׁלָקִיתִי עַל הָאָדָמָה
לְקִיתִי חֲמִשִּׁים עַל הַיָּם
וּמֵאֲתַיִם וְחֲמִשִּׁים מֵעַל הַיָּם
עַד שֶׁבָּאָה אִשְׁתִּי
אֶחְזָה בִּי חֲבָקָה בִּי
לְלַמְדָנִי עַל כָּל הַיְפִי שֶׁבְּעוֹלָם
כָּל הַיְפִי מֵעַל הַמְּכוֹת.

Those are the Plagues Mois (Moshe) Benarroch

And there was
The plague of birth
The plague of parents
The plague of teachers
and the plague of uncles
The plague of family
The plague of Arabs
The plague of Aliya
The plague of Zionism
The plague of Jews
The plague of helplessness
And for every plague I was struck by on land
I was struck with fifty others in the sea
and two hundred and fifty above the sea
Until my wife came
held me hugged me
and showed me all the beauty in the world
all the beauty above the plagues.

Translated from Hebrew by Orna Taub.

Chad Gadya Chava Alberstein

Our father bought for two zuzim
One kid, one kid
Our father bought a kid for two zuzim
So the legend says

The cat came and preyed on the kid
A little kid, a white kid
The dog came and bit the cat
That preyed on the kid
That our father brought
Our father bought for two zuzim
One kid, one kid

Then a big stick appeared from somewhere
And beat the dog, who barked loudly
The dog that bit the cat that preyed
On the kid that our father brought

Our father bought for two zuzim
One kid, one kid

And the fire came
And burned the stick
That beat the dog that walked around
That bit the cat
That ate the kid
That father brought

Our father bought for two zuzim
One kid, one kid

And the water came that quenched the fire
That burned the stick
That beat the dog that bit the cat
That ate the kid that father brought

Our father bought for two zuzim
One kid, one kid

And the ox came and drank the water
That had quenched the fire
That burned the stick
That beat the dog that bit the cat

That ate the kid that father brought
Our father bought for two zuzim
One kid, one kid

And the slaughterer came and slaughtered the ox
That had drunk the water
That had quenched the fire
That burned the stick
That beat the dog that bit the cat
That ate the kid that father brought

Then came the Angel of Death and killed the
slaughterer
That had slaughtered the ox
That had drunk the water
That had quenched the fire
That burned the stick
That beat the dog that bit the cat
That ate the kid that father had brought

Our father bought for two zuzim
One kid, one kid

Why are you singing Chad Gadya?"?
Spring has not come yet, Passover isn't here
What has changed for you? What has changed?
I myself have changed this year
And on all nights, on all nights
I have asked only four questions
Tonight I have another question:
How long will the cycle of horror last?
Hunter and hunted, beater and beaten
When will this madness stop?
And what has changed for you. What has
changed?
I myself have changed this year
I used to be a sheep and a calm kid
Today I am a leopard and a predator wolf
I've been a dove and I've been a deer
Today I don't know who I am

Our father bought for two zuzim
One kid, one kid

Our father bought a kid for two zuzim
And we're starting again from the
beginning...

חד גדיא - חנה אלברשטיין

דזבין אבא בתרי זוזי

חד גדיא חד גדיא

קנה אבינו גדי בשני זוזים

כך מספרת ההגדה

בא החתול וטרף את הגדי

גדי קטן גדי לבן

ובא הכלב ונשך לחתול

שטרף את הגדי

שאבינו הביא

דזבין אבא בתרי זוזי

חד גדיא חד גדיא

ואי מזה הופיע מקל גדול

שחבט בכלב שנבח בקול

הכלב שנשך את החתול

שטרף את הגדי שאבינו הביא

דזבין אבא ...

ואז פרצה האש

ושרפה את המקל

שחבט בכלב המשתולל

שנשך לחתול

שטרף את הגדי

שאבינו הביא

דזבין אבא בתרי זוזי

חד גדיא חד גדיא

ובאו המים וכיבו את האש

ששרפה את המקל

שחבט בכלב שנשך החתול

שטרף את הגדי שאבינו הביא

דזבין אבא בתרי זוזי

חד גדיא חד גדיא

ובא השור ששתה את המים

שכיבו את האש

ששרפה את המקל

שחבט בכלב שנשך החתול

שטרף את הגדי שאבינו הביא

דזבין אבא בתרי זוזי

חד גדיא חד גדיא

ובא השוחט ששחט את השור

ששתה את המים

שכיבו את האש

ששרפה את המקל

שחבט בכלב שנשך החתול

שטרף את הגדי שאבינו הביא

ובא מלאך המוות והרג את השוחט

ששחט את השור

ששתה את המים

שכיבו את האש

ששרפה את המקל

שחבט בכלב שנשך החתול

שטרף את הגדי שאבינו הביא

דזבין אבא בתרי זוזי

חד גדיא חד גדיא

ומה פתאום את שרה חד גדיא ?

אביב עוד לא הגיע ופסח לא בא .

ומה השתנה לך מה השתנה ?

אני השתניתי לי השנה

ובכל הלילות בכל הלילות

שאלתי רק ארבע קושיות

הלילה הזה יש לי עוד שאלה

עד מתי יימשך מעגל האימה

רודף הוא נרדף מכה הוא מוכה

מתי ייגמר הטירוף הזה

ומה השתנה לך מה השתנה ?

אני השתניתי לי השנה

הייתי פעם כבש וגדי שליו

היום אני נמר וזאב טורף

הייתי כבר יונה והייתי צבי

היום איני יודעת מי אני

דזבין אבא בתרי זוזי

חד גדיא חד גדיא

קנה אבינו גדי בשני זוזים

ושוב מתחילים מהתחלה.